

49884 - Ramazan ayından kalan kaza orucunu, Şaban ayının ikinci yarısında tutmakta bir sakınca yoktur

Soru

Mübârek Ramazan ayında tesadüf eden hamilelik ve doğum sebebiyle üzerimde Ramazan orucundan birçok gün kaldı. Allah'a hamd olsun yedi günü dışındakilerin hepsini tuttum. Bu yedi günün üç gününü, Şaban ayının ikinci yarısında tuttum ve geri kalan dört günü de Ramazan'dan önce tamamlamak istiyorum.

Sizin web sitenizde oruç tutmayı alışkanlık haline getiren kimsenin dışındaki kimse için, Şaban ayının ikinci yarısında oruç tutmanın câiz olmadığını okudum.

Beni bu konuda bilgilendirir misiniz? Üzerimdeki kalan günleri tamamlayayım mı yoksa bırakayım mı?

Cevabınız hayır olursa, Şaban ayının ikinci yarısında tutmuş olduğum üç günlük orucun hükmü nedir? Bu günleri tekrar kaza etmem gerekir mi?

Detaylı cevap

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sâbit olduğuna göre o şöyle buyurmuştur:

﴿إِذَا انْتَصَفَ شَعْبَانُ فَلَا تَصُومُوا﴾. [رواه أبو داود والترمذي وابن ماجه وصححه الألباني في صحيح الترمذي]

"Şaban ayının yarısı (ortası) olunca, (ikinci yarısında nâfile) oruç tutmayın." (Ebu Dâvud; hadis no:3237. Tirmizî; hadis no:738. İbn-i Mâce; hadis no: 1651.Elbânî, "Sahîh-i Tirmizî'de hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.)

Üç husus, bu nehyin dışındadır:

1. Bu günlerde oruç tutmayı âdet edinen kimse.

Tıpkı Pazartesi ve Perşembe günleri orucunu tutmayı alışkanlık haline getiren kimse gibi. Bu kimse, Şaban ayının ikinci yarısında bile olsa orucunu tutar.

Bunun delili, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözüdür:

لَا تَقْدَمُوا رَمَضَانَ بِصَوْمِ يَوْمٍ وَلَا يَوْمَيْنِ إِلَّا رَجُلٌ كَانَ يَصُومُ صَوْمًا فَلْيُصِمْهُ. [رواه البخاري ومسلم]

"Ramazan orucuna, bir veya iki gün önceden oruç tutarak başlamayın. Ancak o gün, bir kimsenin tutmakta olduğu oruca denk gelirse, o gün oruç tutsun." (Buhârî; hadis no: 1914. Müslim; hadis no: 1082)

2. Şaban ayının ortası gelmeden önce oruca başlayan, başı ile ortasını birleştiren kimseyi bu nehiy kapsamaz.

Bunun delili; Âişe'nin -Allah ondan râzı olsun- şu sözüdür:

كَانَ يَصُومُ حَتَّى نَقُولَ قَدْ صَامَ، وَيُفْطِرُ حَتَّى نَقُولَ قَدْ أَفْطَرَ، وَلَمْ أَرَهُ صَائِمًا مِنْ شَهْرِ قَطُّ أَكْثَرَ مِنْ صِيَامِهِ مِنْ شَعْبَانَ، كَانَ يَصُومُ شَعْبَانَ كُلَّهُ؛ كَانَ يَصُومُ شَعْبَانَ إِلَّا قَلِيلًا. [رواه البخاري ومسلم]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bazen oruç tutmaya öyle devam ederdi ki biz, bu ay hiç yemeyecek, derdik. Bazen de öyle devamlı yerd ki biz, bu ay hiç oruç tutmayacak, derdik. Rasûlullah'ın Şaban'da tuttuğundan daha fazla orucu bir başka ayda tuttuğunu görmedim. O, çok azı hariç Şaban'ın çoğunu tutardı." (Buhârî; hadis no: 1970. Müslim; hadis no: 1156).

3. Yine, Ramazan orucunun kazasını tutan kimse, bu nehyin dışındadır.

İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Ashâbımız (Şâfiî âlimleri) dediler ki: Şek gününde Ramazan orucu yerine oruç tutmak, sahih değildir. Bu konuda görüş ayrılığı yoktur. Bir kimse, (bu günde) kaza veya adak veyahut da keffâret orucu yerine oruç tutarsa, orucu geçerlidir. Çünkü bir sebebe binâen nâfile oruç tutmanın câiz olduğu bir günde farz orucu tutmak daha önce gelir.

Tıpkı namaz kılınması yasak olan vakit gibi...

Zirâ bir kimsenin üzerinde Ramazan ayından bir gün kaza orucu varsa, o günü derhal tutması gerekir. Çünkü orucun kazasının vakti, iyice daralmıştır." (el-Mecmû'; c: 6, s: 399).

Şek günü; Şaban ayının otuzuncu günüdür.Eğer otuzuncu günün gecesinde Ramazan hilâlini görmeye bulut veya duman veyahut da buna benzer bir şey engel olursa, bu güne şek günü adı verilir.Çünkü bu günün, Şaban ayının son günü mü, yoksa Ramazan ayının ilk günü mü olduğu konusunda şüphe vardır.

Sözün özü; Şaban ayının ikinci yarısında Ramazan orucunun kazasını tutmakta bir sakınca yoktur. Bu nehiy, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Şaban ayının ortası geldiğinde oruç tutmaktan yasaklamasını kapsamaz.

Bundan dolayı tutmuş olduğunuz üç gün sahihtir. Ramazan ayı girmeden önce kalan günlerin kazasını biran önce tutmanız gerekir.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.